

HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD

Hangon kaupungin starttiluokan opetussuunnitelma

1.8.2017 -> 20

Sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston hyväksymä 21.9.2017, § 53

1. STARTTIOPETUKSEN TOIMINTA-AJATUS

Starttiluokka antaa oppilaan kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle suunnitelmallisesti tuetun lisäajan ennen koulunkäynnin alkua.

2. STARTTIOPETUKSEN TAVOITTEET

Starttiopetuksen tavoitteena on luoda oppilaalle positiivinen asenne oppimista ja koulun käyntiä kohtaan. Opetuksessa tuetaan erityisesti oppilaan itsetunnon vahvistumista, sosiaalista kehitystä, tiedollisia ja taidollisia valmiuksia sekä koulussa tarvittavia työskentelytaitoja. Oppilaan saama erityinen tuki kohdistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, oppimisen riskitekijöiden varhaiseen tunnistamiseen, sekä oppimisvalmiuksien tukemiseen. Oppilaalla jo ilmenneiden oppimisvaikeuksien vähentämiseksi työskennellään mahdollisimman tehokkaasti pienryhmätoiminnan, erityisopetuksen sekä toimintaan soveltuvien menetelmien keinoin. Pyrkimyksenä on löytää ja osoittaa oppilaalle hänen omia edellytyksiään mahdollisimman hyvin tukeva oppimispolku. Starttiluokka antaa oppilaan kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle suunnitelmallisesti tuetun lisäajan.

3. STARTTIOPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

Starttiopetus perustuu opetushallituksen antamaan Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Näiden lisäksi starttiopetuksessa noudatetaan Hangon kaupungin yleistä opetussuunnitelmaa, soveltaen alkuopetuksen 1. luokan opetussuunnitelmaa. Starttiluokalle pääsemisen perusteena on, että oppilaalla on asiantuntijalausuntoon pohjautuva päätös. Starttiluokan oppilaat ovat kaikki erityisessä tuessa. Starttiluokka toimii fyysisesti Tita-Marian koulun tiloissa.

3.1. Oppimiskäsitys

Kunkin lapsen oppimistyylin tunnistaminen ja tukeminen ovat opettajan keskeisiä tehtäviä vahvistettaessa lapsen oppimismotivaatiota, sitoutumista ja minäkuvaa. Opettaja huomioi oppilaan tapaa omaksua tietoa, prosessoida sitä sekä muistaa asioita. Opettaja auttaa oppilasta tämän tavoitteiden selventämisessä, työskentelyn jäsentämisessä ja oman työn arvioinnissa. Tavoitteena on että oppilas saa onnistumisen kokemuksia ja iloa oppimisestaan, realistisen ja positiivisen käsityksen itsestään oppijana ja hänen oppimismotivaationsa omaa oppimistaan kohtaan vahvistuu.

3.2. Oppimisympäristö

Starttiopetuksen tavoitteena on luoda innostava ja kannustava oppimisympäristö, joka tukee oppilaan itsetunnon kehittymistä ja koululaiseksi kasvamista. Hyvä ja turvallinen oppimisympäristö ohjaa oppilaan uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota sekä rohkaisee aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen, sekä tarjoaa mahdollisuuksia leikkiin. Turvalliset ihmissuhteet ovat hyvän oppimisen perusta. Keskeistä on vuorovaikutus sekä oppilaiden kesken että oppilaiden ja aikuisten välillä.

Opetushenkilöstön tehtävänä on suotuisten oppimistilanteiden luominen. Starttiluokan työskentelyssä oppimista haittaavat ärsykkeet pyritään minimoimaan ja oppilaita autetaan keskittymään kulloinkin esillä olevaan asiaan. Erilaiset ryhmätaitoja harjaannuttavat leikit, pelit ja arkipäivän vuorovaikutustilanteet tukevat oppilaan ryhmätyötaitoja ja edistävät hyvän vuorovaikutuksen syntymistä. Innostavassa ja kannustavassa oppimisympäristössä oppilas kokee oppimisen iloa ja hän saa onnistumisen kokemuksia. Oppimisympäristöä pyritään muokkaamaan oppimista tukevaksi.

3.3. Pedagoginen toteuttaminen

Starttiopetuksen tavoitteena on, että oppilaan oppimismotivaatio ja positiivinen käsitys itsestään oppijana vahvistuvat, kun hän saa iloa ja onnistumisen kokemuksia oppimistilanteissa ja kannustavaa palautetta omasta edistymisestään. Starttiopetuksessa työskentely perustuu monimuotoiseen oppilaan kehitystasoon soveltuvaan toimintaan sekä koulussa tarvittavien työskentelytapojen ennakoivaan harjoitteluun. Eri oppimistyylien tunnistaminen ja menetelmällinen monipuolisuus auttavat

starttiopettajaa, erityisopettajaa ja avustajaa yksilöllistämään opetusta ja lisäämään oppilaan kiinnostusta ja sitoutumista oppimiseen.

Toiminnallisuus on hyvän vuorovaikutuksen ohella starttiopetuksen toteuttamisen keskeisiä lähtökohtia. Oppilas oppii ja kehittyy toiminnassa. Toiminnan motiivi on tärkeä asioiden oppimisessa. Mielekäs ja motivoiva toiminta edistää oppimista. Oppilaalle toiminnan tulee olla tarkoituksenmukaista; sen tulee kytkeytyä oppilaan omiin kokemuksiin, kiinnostukseen, kysymyksiin ja ajankohtaisiin ilmiöihin. Toiminnan tulee olla riittävän haasteellista mutta siten, että se tuottaa oppilaalle myös onnistumisen kokemuksia.

Opetushenkilöstö ohjaa toimintaa niin, että se kehittää lasten välisiä suhteita, omatoimisuutta, vahvistaa oppimisvalmiuksia sekä tukee terveen itsetunnon kehittymistä. Työskentelyssä apuna käytetään mallintamista, strukturointia, rutiineja, selkeitä sääntöjä ja ohjeita ja niiden noudattamista. Starttiopetuksessa on tärkeää käyttää eri aistien kautta oppimista tukevia menetelmiä.

Starttiluokalla tavoitteena on oppilaan itsensäätelyn lisääntyminen ja oman toiminnan vahvistaminen. Oppilas tutustuu ennakoiden ja vähitellen koulussa tarvittaviin työskentelytaitoihin. Hän harjoittelee esimerkiksi yhteisiksi tarkoitettujen ohjeiden kuuntelemista, asiallista itsensä ilmaisua, sopimusten ja sovittujen sääntöjen noudattamista sekä tehtävien loppuun suorittamista. Oppilas opettelee ottamaan vastuuta omista tavaroistaan ja pikku tehtävistä. Häntä ohjataan myös vaalimaan omalta osaltaan lähiympäristöä. Starttiopetuksessa olevalle oppilaalle ovat usein erityisen hyödyllisiä tehtävät, jotka edistävät kuullun ja nähdyn hahmottamista, hienomotorisia taitoja, itsensä ilmaisua, tarkkaavaisuutta sekä työskentelyn pitkäjänteisyyttä. Kielellisiin ja matemaattisiin valmiuksiin liittyviä osa-alueita tuetaan eri tavoin. Starttiluokan yhteistyö koulun muiden luokkien kanssa ja osallistuminen muuhun toimintaan tarjoavat monia joustavia mahdollisuuksia edistää starttioppilaan kasvua koululaiseksi. Opetuksessa käytetään mm. eheyttävää opetusta, teematyöskentelyä, leikkiä, musiikkia, draamaa ja liikuntaa. Starttiopetukselle on lisäksi ominaista mm. sellaisten menetelmien käyttö, joissa oppimisen tukena käytetään eri aistikanavia.

3.3.1 Eheyttäminen

Eheyttämisen tarkoituksena on koota opetus sellaisten teemojen ympärille, joista oppilas on kiinnostunut, joista muodostuu mielekkäitä kokonaisuuksia ja jotka etenevät tutusta tuntemattomaan. Eheytettyä opetusta käytetään kielen ja vuorovaikutuksen, matematiikan, ympäristö- ja luonnontieteiden, liikunnan ja taidekasvatuksen opetuksessa.

3.3.2 Leikki

Starttiopetuksessa otetaan huomioon oppilaan tarve oppia mielikuvituksen ja leikin kautta sekä ohjataan leikkiä oppimisen näkökulmasta. Leikillä on merkitystä kuvittelukyvyyn, toisen asemaan asettumisen, sosiaalisten taitojen, kielen oppimisen ja liikunnallisten taitojen kannalta. Leikki kehittää ryhmässä työskentelyn taitoja ja kykyä solmia itsenäisesti myönteisiä toverisuhteita. Hyvät leikkijät ovat haluttuja ystäviä. Leikkiessään oppilas omaksuu monenlaisia tietoja, taitoja ja valmiuksia, sekä yhdistää niitä aikaisempiin kokemuksiinsa ja oppimaansa. Leikissä kehittyvät myös sellaiset koulunkäynnin kannalta keskeiset tekijät kuin kyky tahdonalaiseen tarkkaavaisuuteen ja asiapohjaiseen vuorovaikutukseen sekä motivaatio ja halu uuden oppimiseen.

Ohjatessaan leikkiä ja leikissä oppimista, opettaja luo tietoisesti monipuolisia leikkiympäristöjä ja muovaa niitä oppimisen tueksi. Samalla hän antaa tilaa oppilaan omalle leikin kehittelylle sekä erityyppisiin leikkeihin kuten sääntöleikkeihin, peleihin ja roolileikkeihin. Erityisesti erilaiset joukkueleikit ja pelit kiinnostavat esiopetus- ja koulunaloitusvaiheessa olevia lapsia. Myös juonellisiin satuihin ja kertomuksiin perustuvat draamaleikit antavat oppilaalle mahdollisuuden harjoitella esiintymistä, toteuttaa itseään sekä vahvistaa itsetuntoaan. Leikki on lapselle oppimistilanne ja se luo myöhemmän elinikäisen oppimisen edellytyksiä. Hyvä leikkiympäristö ja leikkivien lasten yhteisö on myös laadukas oppimisympäristö.

4. SISÄLTÖALUEET

4.1. Kieli ja vuorovaikutus

Kieli on ajattelun ja ilmaisun väline. Kielen avulla lapsi jäsentää ympäröivää maailmaansa, ilmaisee tunteitaan. Oppilas saa eväitä kielen oppimiseen, sen perustaitojen vahvistamiseen sekä ajatteluun käsitteiden, satujen, mielikuvituksen ja leikin avulla.

Luetun kuunteleminen antaa oppilaalle mahdollisuuden kehittyä vähitellen hyväksi kuuntelijaksi, puhujaksi, lukijaksi ja kirjoittajaksi. Kaikki puhumistilanteet ovat oppilaalle sosiaalisia vuorovaikutustilanteita ja kasvattavat sanavarastoa ja edistävät käsitteiden omaksumista.

Kielellisen tietoisuuden tavoitteena on herättää ja lisätä oppilaan mielenkiintoa suullisen ja kirjoitetun kielen havainnointiin ja tutkimiseen. Kehittymistä tuetaan kielellä leikkien, loruillen ja riimitellen, saduttamalla sekä tutustuen monipuolisesti kirjoitettuun kieleen. Tarkastelun kohteina voivat olla erilaiset tekstit, lauseet, yksittäiset sanat, tavut, kirjaimet ja äänteet oppilaalle mielekkäässä yhteydessä. Näin luodaan pohja luku- ja kirjoitustaidon oppimiselle. Kielellistä perustaa vahvistetaan asioiden nimeämisellä, käsitteiden ryhmittelyllä, luokittelulla, harjoittamalla ylä- ja alakäsitteitä, sekä aikaan, paikkaan, tilaan ja suuntiin liittyvien käsitteiden varmentamisella.

Oppilas opettelee pienin askelin edeten mm. loruja ja lauluja apuna käyttäen muistamaan ja tunnistamaan äänteitä, kirjaimia ja niiden vastaavuutta. Oppilas kuuntelee ja tuottaa äänteitä ja vähitellen häntä ohjataan yhdistämään niitä. Oppimisen tukena käytetään mm. erilaisia rytmi- ja liikuntaleikkejä. Oppilaalle annetaan mahdollisuus oman oivalluksen avulla oppia lukemaan ja alkavaa lukutaitoa tuetaan yksilöllisesti.

Kirjoittamiseen tutustutaan kirjainleikkien ja -pelien avulla, kirjainmuotoja tutkien ja harjoitellen. Oppilasta ohjataan huomioimaan oikea kirjoitusasento, kirjoitussuunta ja kynäote sekä näin välttämään virheellisten tottumusten syntyä. Oppilasta innostetaan kirjoittamaan itse tavuja ja sanoja. Lukemisen ja kirjoittamisen oppimisen apuna voidaan käyttää oppikirjojen lisäksi myös tietokonetta. Ääneen luetusta tekstistä keskusteleminen ohjaa oppilasta keskittyvään kuunteluun ja kuullun ymmärtämiseen sekä osaltaan rikastaa sanavarastoa ja kehittää käsitteiden ymmärrystä.

Vuorovaikutustaitoja oppilas kartuttaa keskustelemalla kuuntelemalla, kyselemällä sekä kertomalla omista kokemuksistaan ja ajatuksistaan. Häntä rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipiteensä ja tunnistamaan ja nimeämään omia tunteitaan vuorovaikutustilanteissa.

Oppilaan tulee saada kokemuksia kuulluksi tulemisesta ja kuuntelemisen tärkeydestä.

Ryhmässä oppilaat voivat harjoitella vuorovaikutustaitoja improvisoimalla, leikkimällä, kertomalla mm. kuvista, kuvasarjoista, keksimällä juonellisia tarinoita ja satuja sekä tekemällä pieniä esityksiä. Kieli on leikin työkalu.

Starttiopetuksessa tuetaan oppilaita kielen hahmottamisessa, esim. puhutun kielen ymmärtämisessä.

Opetuksen konkretisoiminen esim. kuvin, kartoin, piirroksin ja esineiden avulla helpottaa oppimistilanteita. Oppimisen tukena käytetään erilaisia leikkejä, oppimisleikkejä, rakentelumateriaaleja sekä soveltuvia oppi- ja tehtäväkirjoja ja muistiharjoittelua. Myös erilaisia tietokoneohjelmia on kehitetty oppimisen tueksi. Opettaja ja mahdollisuuksien mukaan koulun erityisopettaja tukee oppilaan yksilöllisten lukemis- ja kirjoittamisvalmiuksien kehittämistä huomioimalla erityisesti oppilaalla havaitun lukivaikkeen.

4.2. Matematiikka

Matematiikan opetuksen tärkeimpänä tavoitteena on herättää oppilaassa myönteinen suhtautuminen matematiikkaan ja kehittää hänen matemaattista ajatteluaan. Matematiikka kehittää omalta osaltaan oppilaan loogista päättelykykyä, erilaisten luovien ratkaisumallien etsimistä ja täsmällisten käsitteiden ymmärtämistä. Matematiikan opetuksessa käytetään oppilaalle tuttuja asioita ja ilmiöitä sekä oppikirjoja.

Oppilas tekee tarkkoja havaintoja arkipäivän maailmasta, esineistöstä ja kuvista ja kielellistää niitä. Hän luokittelee, kuvailee, vertailee ja sarjoittaa ilmiöitä, esineitä. Yhdessä keskustelemalla ja tutkimalla edetään kohti täsmällistä matemaattisten käsitteiden oppimista. Oppilaalle selvitetään lukumäärän

käsitettä. Lukualueeseen 1-10 tutustutaan konkreettisesti etsien ja kuvallistaen lukumääriä itsestä ja ympäristöstä. Oppilas opettelee itse tuottamaan sekä tunnistamaan erilaisia lukumääriä. Pysyvyyttä, lukujonotaitoja ja laskemista oppilaat opettelevat erilaisin pelein, leikein, välinein sekä harjoittelemalla luettelemista pienemmästä suurempaan ja suuremmasta pienempään. Oppilaalle vakiinnutetaan oikean ja vasemman käsitettä. Oppilaat tutustuvat rahaan ja lukusuoraan.

Matematiikkaan kuuluvat myös lukusymbolit, joiden oikein kirjoittamista oppilas harjoittelee.

Kirjoitussuuntaan kiinnitetään huomiota. Oppilas opettelee yhteen- ja vähennyslaskun perusteita.

Geometriisiin muotoihin tutustuminen aloitetaan tarkastelemalla aluksi tuttuja arkipäivän ilmiöitä.

Mittaamista oppilas opettelee arvioimalla eri aistien avulla sekä erilaisilla mittavälineillä.

Oppilas opettelee tuntemaan vuoden- ja vuorokauden aikoja, kellonaikoja, viikonpäiviä ja kuukausia.

Starttiopetuksessa kiinnitetään huomiota erityisesti siihen, että oppilas saa omakohtaisia kokemuksia kolmiulotteisesta tilasta ja hän oppii ymmärtämään keskeiset suhdekäsitteet ylhäällä, alhaalla, edessä, takana, välissä, rivissä, jonossa jne. oman kehonsa kautta.

4.3. Uskonto, etiikka ja katsomuskasvatus

Eettinen kasvatus sisältyy kaikkeen toimintaan ja on koko ryhmälle yhteistä. Sen tehtävänä on opettaa lasta oikeudenmukaisuuteen, yksilöllisyyteen ja suvaitsevaisuuteen.

Kulttuurinen katsomuskasvatus tutustuttaa oppilaan juhlapyhien perinteeseen ja hyviin tapoihin. Kukin lapsi tuo arvokkaan kulttuurisen lisänsä ryhmään. Oppilaan kasvua tuetaan kodin vakaumusta ja arvoja kunnioittaen. Uskontokasvatus toteutuu juhlapyhiin liittyvinä teemoina sekä koulun ja seurakunnan yhteisissä tapahtumissa.

4.4 Ympäristö- ja luonnontieto

Luonto- ja ympäristökasvatuksen tavoitteena on herättää oppilaassa halu tutkia ja suojella ympäröivää luontoa sekä lähiympäristöä. Lähiympäristöön oppilas tutustuu liikkuen ja retkeillen siellä eri vuodenaikoina. Tavoitteena on, että oppilas oppii ymmärtämään ja arvostamaan niin luonnonympäristön kuin rakennetun ympäristön tarjoamia monenlaisia mahdollisuuksia sekä sisäistämään oman vastuunsa ympäristön hyvinvoinnin ylläpidossa.

Lähiympäristöstä muodostuu oppilaalle tuttu ja turvallinen leikki- ja tutkimuspaikka, jossa hänellä on mahdollisuus positiivisiin elämyksiin yksin ja yhdessä muiden kanssa. Luonto- ja ympäristökasvatuksen teemat lähtevät lähiympäristön tarjoamista mahdollisuuksista ottaen huomioon oppilaan kiinnostuksen ja kokemukset. Aihealueita voivat olla mm. ihminen, eläimet, liikenne, maa, avaruus ja luonnonilmiöt eri vuodenaikoina. Oppilasta kannustetaan tekemään havaintoja ja päätelmiä kaikkia aistejaan käyttäen. Hänen pohdinnoilleen sekä aktiiviselle osallistumiselleen annetaan tilaa. Luokittelemalla, vertailemalla, kuvailemalla ja mittaamalla oppilas opettelee muodostamaan käsitteitä, tekemään johtopäätöksiä ja ymmärtämään luonnonilmiöiden syy- ja seuraussuhteita. Oppilas harjoittelee havaintojensa ja tutkimustulostensa muistiin merkitsemistä ja hänelle tarjotaan tilaisuuksia esitellä omia tutkimustuloksiaan mm. piirtäen, kertoen ja näyttäen. Kestävän kehityksen periaatetta tehdään tutuksi mm. kierrätyksen ja lajittelun keinoin.

Oppilasta opastetaan ottamaan vastuuta omasta turvallisuudestaan noudattamalla annettuja ohjeita koulussa, lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilasta kannustetaan omatoimisuuteen ja huolehtimaan asianmukaisesta pukeutumisesta, päivittäisestä henkilökohtaisesta hygieniasta sekä noudattamaan terveellisiä ruokailutottumuksia ja hyviä ruokailutapoja. Myös liikkuminen ja levon tarpeen tunnistaminen on oppilaalle tärkeää.

Oppilaalle painotetaan liikennesääntöjen merkitystä ja häntä opastetaan kulkemaan liikenteessä aina niiden mukaisesti. Erityisesti tähdennetään koulumatkojen turvallista kulkemista ja hyvien käytöstapojen noudattamista niin koulutaksikuljetuksissa, jalkaisin kuin julkisissa liikennevälineissäkin.

Oppilas sitoutetaan noudattamaan ryhmän yhteiseen liikkumiseen sovittuja sääntöjä. Turvallista liikenteessä kulkemista harjoitellaan retkillä, jalan, pyörällä sekä liikuttaessa erilaisilla liikennevälineillä erilaisissa liikenneympäristöissä. Oppilasta opetetaan toimimaan mahdollisuuksien mukaan oikein myös

tapaturmatilanteissa. Starttiluokkalaiset osallistuvat myös koko koulun yhteisiin pelastautumis- ja turvallisuusharjoituksiin.

4.5. Fyysinen ja motorinen kehitys

Riittävä ja monipuolinen liikunta tukee oppilaan tasapainoista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Liikunnan avulla oppilas saa myönteisiä osallistumisen kokemuksia ja hänen fyysinen kuntonsa, kehon hallintansa ja motoriset perustaidot vahvistuvat. Liikuntatilanteet tarjoavat oppilaalle tilaisuuden energian purkamiseen ja erilaisten sosiaalisten taitojen harjoitteluun, kuten oman vuoron odottamiseen, tilan antamiseen toisille, aloitteellisuuteen sekä onnistumiseen ja epäonnistumiseen. Oppilasta ohjataan toimimaan reilun pelin sääntöjen mukaan sekä hallitsemaan tunteitaan.

Oman kehon hahmottaminen auttaa oppilaan avaruudellista hahmottamista ja tilaan orientoitumista. Taitojen vakiinnuttaminen toistojen avulla on tärkeää. Motoriikkaa ja oman kehon hahmottamista voidaan kehittää liikunnallisten ja tasapainotehtävien sekä piirtämisen avulla. Oppilaan hienomotoriikan, kädentaitojen sekä käden ja silmän yhteistyön vahvistumista kehitetään päivittäisissä tilanteissa. Liikuntaa integroidaan myös muihin starttiopetuksen sisältöalueisiin kuten esimerkiksi kielen ja vuorovaikutuksen alueille, taidekasvatuksen osa-alueisiin, matematiikkaan sekä ympäristö- ja luonnontietoon. Starttiluokkalaiset osallistuvat myös koulun yhteisiin liikuntapäiviin ja juhlaesityksiin.

4.6. Kuvataide

Kuvataiteissa oppilasta rohkaistaan omaperäiseen ilmaisuun, jossa lähtökohtana ovat hänen omat havaintonsa, kokemuksensa, tunteensa sekä mielikuvansa. Oleellista on oppilaan leikkivän, kokeellisen ja tutkivan lähestymistavan vahvistaminen sekä yksilöllisen ilmaisun arvostaminen. Oppilaalle annetaan myös mahdollisuus mallioppimiseen ja mallista työskentelyyn. Tärkeää on asettaa oppilaan töitä esille. Tavoitteena on, että oppilas tutustuu kuvallisen ilmaisun eri tekijöihin, kuten esim. valoon, varjoon, väreihin, muotoon ja tilaan. Työskentelyssä käytetään erilaisia välineitä, materiaaleja ja tekniikoita: piirretään, maalataan, rakennellaan, tehdään savitöitä, muotoillaan, tutustutaan painantaan ja mahdollisuuksien mukaan myös valokuvaukseen, videointiin tai tietokonetyöskentelyyn. Ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia tutustua luonnon ja rakennetun ympäristön kohteisiin, taidekokoelmiin ja museoihin käytetään laajentamaan oppilaiden käsitystä kuvataiteesta.

4.7. Musiikki

Musiikkikasvatuksen tavoitteena on herättää oppilaan kiinnostus musiikkiin sekä tarjota monipuolisia musiikillisia elämyksiä ja kokemuksia. Ne tukevat oppilaan kasvua, tiedollista ja taidollista kehitystä. Musiikin opetuksessa oppilas tutustuu erilaisiin ääniympäristöihin, kehittyy kuuntelijana, perehtyy musiikin eri käsitteisiin, tutustuu erilaisiin soittimiin, musisoi yhdessä toisten kanssa sekä oppii äänen käyttöä ja kehittyy laulajana. Totutellaan ilmaisemaan erilaisia tunnelmia myös musiikkiliikunnan keinoin. Improvisoidaan runsaasti lauluja, rytmejä, melodioita ja tanssia. Oppilas opettelee soittamaan mm. kehonsoittimilla, rytmisoittimilla, soittaen yksin ja yhdessä muiden kanssa. Laulettaessa harjoitellaan äänenkäyttöä, eläytymistä ja melodian seuraamista. Oppilas laulaa aluksi tuttuja lauluja, joiden lisäksi opetellaan jatkuvasti myös uusia. Näiden avulla vahvistetaan paitsi kuuntelutaitoa ja kielellisiä ja matemaattisia valmiuksia, myös oppilaan vertaisryhmässä työskentelyä sekä sosiaalisia taitoja. Musiikkiliikunnassa, tanssissa sekä improvisoinnissa oppilas harjoittelee tuottamaan liikettä rytmin tai sävelen pohjalta. Oppilas tutustuu erilaisiin rytmeihin, niiden ilmentämiseen sekä luovaan liikuntaan mm. erilaisten laululeikkien ja vapaan improvisoinnin avulla. Samalla hänen ilmaisukykynsä ja esiintymistaitonsa sekä itsetuntonsa kehittyvät ja vahvistuvat. Yhdistettäessä musiikkia muuhun työskentelyyn ja laajempiin aihekokonaisuuksiin tuetaan oppilaan matematiikan ja kielen eri osa-alueiden oppimista ja lukutaidon kehittymistä sekä mm. koordinaatiota ja motoriikkaa.

4.8. Ilmaisutaito

Oppilasta kannustetaan ilmaisemaan itseään, ajatuksiaan ja tunteitaan sanoin sekä erilaisin draaman keinoin. Oppilasta tuetaan ja rohkaistaan käyttämään ääntään, ilmeitään, eleitään ja liikkeitään.

Draaman erilaisia toimintamuotoja voivat olla mielikuvitus- ja roolileikit, erilaiset teatterimuodot, dramatisointi, pantomiimi, oppilaiden omat esitykset ja improvisointi. Luokan ja koulun omat juhlat ovat hyviä ja merkittäviä esitystilanteita. Draama oppimismenetelmänä tarjoaa toiminnallisin keinoin mahdollisuuden oppia uutta ja kehittää samalla ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja.

4.9. Kädentaidot

Tavoitteena on, että erityisesti käden hienomotoriikka, silmän ja käden yhteistyö, keskittymiskyky, pitkäjänteisyys, tilantaju ja avaruudellinen hahmottaminen sekä ajattelun ja ongelmanratkaisun taidot kehittyvät. Kädentaitoja harjoitetaan esim. rakentelulla ja tilan hahmottamista edistävillä tehtävillä, puutöillä, muovailemalla, askartelemalla, ompelemalla sekä erilaisissa arjen työtehtävissä. Vaihtelevin työtavoin oppilas tutustuu erilaisiin materiaaleihin ja työvälineisiin. Kädentaitoja kehittävät osaltaan myös monet päivittäiset arjen toiminnot esim. pukeutuminen ja ruokailut.

5. HOJKS

Starttioppilaalle laaditaan yhteistyössä huoltajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmaan kirjataan oppilaan yksilölliset kasvatusta- ja oppimistavoitteet sekä hänen tarvitsemansa tukitoimet. HOJKS -asiakirjaan kirjataan myös muut opetuksen ja oppimisympäristön järjestämiseen tarvittavat muutostarpeet sekä niiden toteuttamisesta vastaavat tahot. Suunnitelmaa seurataan ja arvioidaan yhteistyössä asiantuntijoiden ja huoltajien kanssa. Suunnitelman tehtävänä on sovittaa yhteen oppilaan tarvitsemat tukipalvelut ja opetus starttivuoden aikana. Koulussa tulee huolehtia siitä, että oppilaan siirtyminen perusopetukseen tapahtuu yhteistyössä starttiopetuksesta ja perusopetuksesta vastaavan henkilöstön ja huoltajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Starttivuoden aikana arvioidaan mahdollinen perusopetuksessa annettava erityisopetuksen tarve ja oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta oleellisten tietojen siirtyminen.

6. YHTEISTYÖ

6.1 Yhteistyö kodin kanssa

Koulun henkilöstö tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa osaltaan oppilaan kasvatuksesta starttiluokan aikana. Huoltajia tavataan henkilökohtaisissa tapaamisissa, vanhempainilloissa ja erilaisissa koulun tapahtumissa. Yhteistyössä kodin kanssa sovitaan tukimuodoista, jotka edistävät oppilaan oppimista. Yhteistyön tarkoituksena on myös vahvistaa vanhempien osallistumista oppimisen seurantaan ja arviointiin. Yhteyttä pidetään reissuvihkon, Wilman tai puhelimen välityksellä.

6.2. Starttiopetuksen oppilashuolto

Koulun peda-ryhmään kuuluu luokanopettajan lisäksi rehtori, koulupsykologi, kuraattori ja kouluterveydenhoitaja. Kokoukseen voidaan kutsua myös muut oppilaan koulunkäyntiin keskeisesti kuuluvat henkilöt. Tarvittaessa oppilaalle muodostetaan henkilökohtainen OHR-ryhmä, jonka kokoonpano määräytyy tarpeen mukaan.

7. Arviointi

Oppilaan kanssa keskustellaan jokapäiväisissä tilanteissa ja autetaan häntä tiedostamaan omaa käyttäytymistään ja oppimistaan. Arvioinnin tulee olla monipuolista, kohdistua oppilaan kasvuun, kehittymiseen ja oppimisen eri osa-alueisiin. Keskeistä on myös opettajan havainnointi ja arviointi oppilaan työskentelytaidoista itsenäisesti ja vertaisryhmässä. Oppilaan kanssa keskustellaan ja ohjataan häntä tiedostamaan omaan oppimiseensa, työskentelyyn ja käyttäytymiseen liittyviä asioita. Oppilaan minäkuvan vahvistamiseksi opettajalta edellytetään yksilöllistä ja kannustavaa lähestymistapaa. Arvioinnissa noudatetaan Hangon kaupungin omaa opetussuunnitelmaa.

Oppilaan opetussuunnitelmaa tarkistetaan vanhempien ja muiden yhteistyötahojen kanssa käytävissä keskusteluissa. Starttiluokkavuoden perusteella tehdään suositus tulevasta koulumuodosta ja oppilaan tarvitsemista mahdollisista tukitoimista.